REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorî nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următorele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banî pentru o publicare. Publicărî mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banî

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şese lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francî, pe şése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorî.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şese lunî 10 cor., pe trei lunî 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor. — Un esemplar 10 banî. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 233. Braşov, Joi 21 Octomvrie (3 Noemvrie). 1904.

Rôdele „noului curent“.

I.

Nu scim décă vr'unul dintre cetitorii noştri îşî va fi luat vre-odată ostenéla, de a cerceta cu câte soiurî de pretinşî activiştî am fost înzestraţî noi Românii, de când ordonanţele lui Hieronymi, ce avură de scop a lega partidul nostru naţional de mânî şi de picióre, au făcut sê resară aşa disul „curent nou activist“.

Décă în adevĕr s'ar fi apucat vr'unul de-o ast-fel de muncă, suntem convinşî, că n'a putut'o scóte la capĕt, căcî cine ar puté sê clasifice acea colectivitate împestriţată de „politicianî“ şi „naţionaliştî“ emancipaţî de orî-ce consideraţiunî şi obligăminte faţă cu trecutul şi faţă cu marile probleme ale partidului naţional?

Am dis într'unul din articolii noştri mai recenţî, că activiştii de adî sunt, carî prin svîrcolirile lor contribue aşa de mult la zăpăcirea şi desorientarea unei părţî marî a publicului nostru românesc.

Afirmarea acésta nu mai are lipsă de a fi dovedită în special din parte-ne, deóre-ce noi, urmărind cu atenţiune acele svêrcolirî, am preîntîmpinat partidul nostru naţional despre marile neajunsurî, ce i-le pot causa.

Décă până acuma nu s'a făcut nimic spre a pune stavilă înrîurirei stricăciose şi demoralisătóre, ce au esercitat'o în sînul partidului nostru mai întâiŭ separatismul şi deserţiunea celor de la Arad, şi apoi resvrătirea dela Dobra, nu noi suntem de vină, căcî organul nostru, la rêndul sĕu, şî-a făcut datoria pe deplin.

Nu voim sê stabilim acum şi la locul acesta responsabilităţile. Acésta o va face de sigur partidul naţional român atuncî, când cu ajutorul lui Dumnedeu se va reculege şi reîmbărbăta după atâtea loviturî, ce le-a primit, nu atât de la adversarii neamului nostru, cât mai vêrtos — o spunem cu durere — dela fii neamului, carî nu şî-au înţeles şi nu 'şî înţeleg datoria şi chemarea în mijlocul pericolelor îngrozitóre, de care este împresurată naţiunea nóstră.

Este timpul, ca sê ne întrebăm odată, toţî câţî mărturisim programul dela 1881, décă în situaţiunile atât de grele, prin carî a trecut şi trece partidul nostru naţional, ni-am gândit vr'odată serios şi cum se cuvine câtă rĕspundere am luat asuprâ-ne faţă cu naţiunea nóstră; gânditu-ni-am, că vom trebui sê dăm sémă odată cum am sciut sê folosim talanţii noştri în serviciul sfintei sale cause?

Este cu atât mai de lipsă şi mai urgentă reculegerea acésta a nóstră, carî avem unul şi acelaşî credeu politic, cu cât evenimentele cele mai recente ne dau deja o icónă fórte îngrijitóre despre ceea ce ne aşteptă în viitor, décă în nepăsare vom lăsa sê se măréscă şi lăţéscă destrămarea şi confusiunea, ce s'a ivit deja în mod ameninţător între zidurile nóstre.

Décă nu s'a dat cuvêntul de ordine de acolo, de unde era aşteptat, étă că rĕsar „cuvintele de ordine“ cu duzina pretutindenî, desbinând spiritele şi încurcând minţile.

Sunt mai bine de doi anî, de când am semnalat rĕul, ce s'a încuibat în sînul partidului nostru, prin proclamarea „noului curent activist“. Am arătat, că cei ce, lăpĕdându-se de programul partidului naţional, merg cu acest curent, sunt a se privi ca simpli desertorî şi că prin urmare ei nu se mai pot aduna şi nu mai pot lucra în numele partidului, ci numai ca fracţiunî desbinate activiste.

E invederat, că nu póte fi de cât astfel. Şi tot aşa de lămurit resultă din cele ce se petrec în momentele de faţă, că separatiştiî de la Arad, ca şi cei ce au pus la cale alegerea de la Dobra cu ciuntirea programului de la 1881 şi cu nesocotirea şi călcarea hotărîrilor conferenţelor naţionale, au veleităţî şi unii şi alţii de a voi sê figureze şi mai departe ca partid naţional şi de a lucra în numele acestuia, lucru ce nu numai că e imposibil şi ridicul, dér în faţa situaţiunei estrem de grave a poporului nostru chiar criminal.

Braşov, *20 Octomvrie.*

Contra proiectului Berzeviczy.

Diarele maghiare se arată îngrijate, că la acţiunea de protestare a episcopilor români contra proiectului Berzeviczy s'au alăturat acum şi episcopiî sêrbî. După o scire din *Carloveţ* episcopiî sêrbî au hotărît sê adreseze şi ei guvernului un memorand şi în camera magnaţilor sê voteze împotriva proiectului. — Tinerimea sêrbéscă din *Viena şi Praga* va ţiné meetingurî de protestare.

Revisuirea regulamentului camerei. Mâne séră, Joi, se va ţiné în Budapesta o conferenţă importantă a partidului liberal-guvernamental. In conferenţa acésta îşî va motiva ministrul preşedinte *Tisza* propunerea presentată deja dietei relativă la revisuirea regulamentului camerei. Oposiţiunea maghiară din dietă nu mai face acum o cestiune din aceea, că trebue orî nu, sê lupte din tóte puterile contra revisuirei, ci discută acum numai asupra procedereî şi a tacticeî de luptă. O fracţiune a oposiţieî vré chiar sê împiedece pe Tisza a-şî motiva în cameră propunerea sa. Uniî din partidul koşutist şi grupul lui Szederkényi sunt de părere, ca încă în diua motivăriî sê se încépă *obstrucţiunea tehnică*. Alţiî sunt de părere, că trebue sê se asculte motivarea, fiindcă numai astfel póte sê cunóscă oposiţia planurile şi intenţiunile lui Tisza.

Regele Petru în Sofia. La prândul de gală dat Lunî în onórea regelui Serbiei, principele *Ferdinand* a ridicat un toast pentru rege, dicênd, că visita sa va constitui un eveniment în istoria contimporană a celor două popóre prin primirea unanim de cordială făcută suveranului sêrb. Poporul bulgar probéză prin atitudinea sa, că reunósce necesitatea unei legăturî intime şi frăţescî cu poporul sêrb. Principele n'are niciî o îndoială, că visita regelui va întări acéstă convingere şi-i va asigura o desvoltare normală şi fericită. Avansurile făcute în mod reciproc de ambele state, va contribui la triumful sforţărilor nóstre comune pentru conservarea păceî.

Regele Serbiei *Petru*, rĕspundênd la toastul principelui Ferdinand, a făcut urărî pentru principe şi pentru Bulgaria şi a adăugat: După tradiţiile familiei mele, am făcut de la urcarea mea pe tron totul cu putinţă pentru-ca convingerea comunităţeî de interese şi necesitatea unui acord comun, care are adêncî rădăcinî în tóte stratele poporului sêrb, sê se întăréscă şi sê devie basa politicei sêrbescî. Regele este fericit de a constata, că principele Bulgariei fiind pĕtruns de aceleaşî sentimente, s'au putut crea condiţiunile necesare unui traiŭ frăţesc între cele două popóre. Sinceritatea primireî ce i-s'a făcut în Bulgaria, va convinge poporul sêrb, că sentimentele sale pentru poporul frate bulgar găsesc un ecou sincer la poporul bulgar. Regele esprimă dorinţa, ca acéstă a doua întrevedere sê reîntăréscă opera începută pentru raporturile întinse dintre cele două ţêrî şi pentru dăinuirea ambelor state.

Regele Serbiei a visitat după amiadî agenţia diplomatică a Serbiei, unde a primit pe membrii coloniei sêrbescî. Mai târdiu a visitat localul sinodului bulgar, şi a făcut o visită presidentului consiliului de miniştri. Erî diminéţă regele a asistat la revista militară, apoi a visitat monumentul ţarului liberator. La órele 2 p. m. a părăsit Sofia. O mulţime enormă l'a aclamat pe tot parcursul până la gară, precum şi în momentul plecăreî. La gară principele Ferdinand s'a urcat în vagonul regal, unde a avut o scurtă conversaţie cu regele Petru. In momentul plecăreî ceî doi suveranî şî-au luat rĕmas bun în modul cel mai cordial, îmbrăţişându-se de mai multe-orî. Trenul regal s'a pus apoi în mişcare în mijlocul uralelor asistenţeî. In momentul plecăreî, au fost trase 101 salve de artilerie.

Intrunirî publice.

Diarul sĕptĕmânal „Libertatea“ din Orĕştie a publicat în numĕrul sĕu din urmă o convocare prin care *„alegĕtorii dietalî“* din cercurile electorale Orĕştie şi Deva, cum şi „întreg poporul nostru cu durere pentru aşedămintele sale culturale ameninţate“ e învitat la o „întrunire publică“ pe diua de 5 Noemvrie în Orĕştie, la ordinea dileî punêndu-se în convocător: „discutarea situaţieî generale politice şi luarea unei resoluţiunî faţă cu proiectul şcolar al guvernului“apoi„Constituirea comitetelor cercuale electorale şi alegerea a 2 delegaţî de fie-care cerc pentru o eventuală conferenţă generală“. Convocatorii „întrunireî publice“ în fruntea cărora vedem pe Dr. A. Vlad, dic, că convocarea o fac „după o înţelegere cu numĕroşi fruntaşî ai alegĕtorilor din cercurile amintite“ (Orĕştie şi Deva). Acelaşî diar spune, că ast-fel de adunărî de popor se vor ţiné la Haţeg, Hunedóra şi Brad.

Intrunirea de „alegĕtorî dietalî“ convocată la *Iulia-murĕşană* s'a ţinut acolo Duminecă. După o telegramă ce o publică diarele maghiare din Budapesta, deputatul cercului Dobra Dr. A. Vlad şî-a ţinut darea de sémă înaintea alegĕtorilor, vorbind despre proiectul de lege al lui Berzeviczy pe care l'a numit de un atentat contra naţionalităţilor.

„Drapelul“ din Lugoş vorbind în numĕrul sĕu de la 1 Nov. st. n. (nr. 122) despre „adunările de alegĕtorî şi de popor“ din cestiune, scrie între altele următórele:

„Aşa se vede, că aicî avem de-a face cu renumitul *„şirellic“*, care ni-l'a tot recomandat „Libertatea“ în primul an de esistenţă, în scopul ca sê *„eludăm“* faimósele ordonanţe anticonstituţionale şi nelegale ale lui *Hieronymi*.

Ei bine, décă ar fi vorba numai de proiectul lui Berzeviczy, am trece şi adunarea acésta cu vederea, cum am trecut multe alte, pentru a nu face impresia, că noi căutăm cu orî-ce preţ céartă cu onorabilii noştri „activiştî“.

Nu-î vorbă, niciî „adunarea de protest“, aşa cum este convocată, nu o putem aproba ca adunare a „poporului român“, dér după-ce în convocare *nu se face niciărî amintire de Românî*, trebue sê o considerăm ca o adunare a alegĕtorilor şi a *poporului* din cele *două cercurî electorale*, fără privire la naţionalitate.

Adevĕrat, că semnătorii convocării sunt numai Românî, dér acésta n'are de-a face, căcî fiind aceştia tot-odată şi alegĕtorî şi cetăţenî, nime nu le póte interdice — cu drept cuvênt — convocarea tuturor alegĕtorilor şi a întregeî populaţiunî la o întrunire publică.

Dér mai vedem un punct la ordinea dileî, anume: „alegerea a 2 delegaţî de fie-care cerc pentru o eventuală conferenţă generală“.

...Décă e aicî vorba numai de o conferenţă óre-care, contemplată ca eventualitate şi care nu are nimic de a face cu partidul nostru naţional, încheem tótă vorba, căcî deşi nu înţelegem rostul unei asemenea conferenţe, n'are sê ne frământe pe noi iniţiativa luată la Orăştie.

Décă e însĕ vorba de o conferenţă, căreia i-se atribue rolul a vorbi în numele partidului naţional român, apoi trebue *sê protestăm deja de acum contra încercării de a compromita şi ultimul rest din organisaţia nóstră de partid.*

Şi ni-e témă de acésta! O spunem franc!

D-l Dr. A. Vlad nu pare de loc scrupulos în alegerea mijlócelor sale.

L'am vĕdut dór' la Dobra candidând de capul sĕu, ciuntind programul naţional şi nesocotind cu desĕvîrşire organisaţia nóstră de partid. Ajuns apoi în dietă, l'am vĕdut vorbind în numele „partidului naţional român“, deşi acest partid — până astădî singurul nostru partid — nu numai nu l'a autorisat pe d-l Dr. Vlad la acésta, ci trebue sĕ-l considere chiar ca strĕin de partidul nostru naţional.

L'am vĕdut apoi la Nădlac şi Pecica sprijinind diferite „programe“ de calibru de tot individual şi deosebite de al sĕu (adecă de cel de la „Dobra“) şi l'am vĕdut aliându-se cu elemente, carî nicî când nu au făcut parte din partidul nostru naţional, cu tóte că îî place deja sê se presente în faţa poporului nostru de o parte ca următorul marilor noştri bărbaţî din trecut şi de altă parte ca inauguratorul unei ere noue politice în viéţa politică a poporului nostru.

Acésta e calea, pe care a apucat d-l Dr. Aurel Vlad....“

Congregația de tómnă a comitatului Arad, s'a ținut în 31 Oct. n. c. La ordinea dilei a fost raportul vicecomitului. Advocatul Lazar Zoard, luând cuvêntul, se plânge în contra ingerinței abusive a oficianților comitatenşi la alegerea de deputat dietal din Pecica. In numele Românilor ia cuvêntul d-l adv. Dr. Ştefan C. *Pop* constatând cu regrete, că în anul acesta, când poporațiunea sufere atât de mult în urma recoltei miserabile, nu s'a luat nicĭ o mĕsură de ajutorare séu uşurare a sorții bietului popor. In urma fómetei şi a mălaiului rînced s'a ivit pelagra, care amenință poporul. Declară în fine, că nu primesce raportul. La propunerea comisiunei pentru dotarea fondului de pensiunĭ prin o dare suplimentară de $1^{1}/_{2}\%$ şi la punctul 28): ca sĕ se hotărască prin conclus, cum sĕ se întrebuințeze darea suplementară de 2% votată anul trecut pentru completarea salariilor funcționarilor, ia cuvêntul d-l Dr. *Suciu*, care combate noua povară, pe care poporul ajuns la sapa de lemn, nu o mai póte suporta; declară, că nu primesce propunerea şi cere ca cele 2% dare suplementară din anul trecut sĕ se folosĕscă spre uşurarea miseriei din anul acesta. In acelaşĭ sens vorbesce şi părintele Cornel *Lazar*. Punêndu-se la vot, propunerile comisiunei au fost primite cu mare majoritate. Membrii românĭ au votat contra.

Rĕsboiul ruso-japones.

Din *Mukden* se telegrafiéză: După mai multe dile de pausă, s'a început la 30 Octomvrie d. a. o canonadă din tunurĭ grele. Trupele de recunóscere stau în luptă. *Japonesii au trecut Saho spre sud-ost de la Mukden.* Sĕ crede, că încă sĕptĕmâna acésta se va începe o luptă mare. *Kuropatkin*, în mâna căruia s'a pus acum comanda supremă, e ocupat cu marĭ transformărĭ în armata sa. Locțiitorul *Alexiew* a plecat în Rusia europénă.

Agenția telegrafică rusă anunță din Mukden cu data de 30 Octomvrie: La 29 şi 30 Octomvrie s'a băgat de sémă, că trupe marĭ japonse se mişcă în direcție de la vest spre ost. Inimicul îşĭ continuă pe întreg frontul întărirea trupelor. De adĭ diminéță colina Putilow este violent bombardată.

Generalul *Sacharow* telegrafiéză la Petersburg, că la 30 Octomvrie d. a. Japonesii au încercat sĕ atace retranşamentele rusescĭ spre nord-ost de *Linşipu*, însĕ au fost *respinşĭ*. Artileria japonesă a început sĕ pusce asupra mai multor posițiunĭ rusescĭ de la flancul drept. Atuncĭ s'au audit şi focurĭ de puşcă aprópe de satul Linşipu, unde au fost trimişĭ vênătorĭ voluntarĭ, ca sĕ nelinişteéscă pe inimic. Tótă nóptea artileria japonesă a bombardat numitele posițiunĭ. In séra precedentă s'a vĕdut, că Japonesii, carĭ mergeau în grupurĭ spre posițiunile rusescĭ de lângă satul Tunhu, au luat *ofensiva*. Ei au fost primițĭ cu focurĭ de către Ruşĭ.

Generalissimul *Kuropatkin* telegrafiéză la Petersbarg, că se pare, că *Japonesii îşĭ împing înainte forțele de la vest spre ost.* După informațiunile ce le are, Japonesii primesc ajutóre de la sud şi din ținutul Föngvanceng. De aicĭ se conclude, că urmând un timp mai călduros, ei *vréu sĕ atace.*

„Novoje Vremja“ este informat, că generalul *Linevicĭ* a sosit la Mukden.

Despre *situația la Port-Arthur* se anunță următórele:

Generalul *Stössel* a telegrafiat, că la 14 Octomvrie inimicul a bombardat cu tunurĭ de calibru 12 la frontul de nord şi nord-ost, precum şi forturile situate la ost de calea ferată şi interiorul cetății. Inimicul se apropie de linia de luptă rusĕscă şi se află aprópe de forturile situate spre sud de satul *Uciafau*. Prin canonada tunurilor nóstre şi prin erupțiunile vitejescĭ ale vênătorilor, silim pe inimic la precauțiune. *Stossel* dice, că *aşteptă binecuvêntarea* Țarului, a Țarinei şi a Țarevnei vĕduve.

Cu data de 17 Oct. *Stossel* a telegrafiat, că la 16 d. a. Japonesii au deschis un viu foc de tunurĭ contra forturilor, bombardând mai ales forturile situate la nord-ost şi cele vecine cu linia ferată. Atacurile ce au urmat, au fost respinse de vênătorii ruşĭ.

Din *Tokio* se anunță: Japonesii sunt firm decişĭ *a lua Port-Arthurul la 3 Noemvrie*, aniversarea lui Mikado. Tóte telegramele din Dalni sunt unanime în constatarea, că Japonesii au făcut tóte pregătirile pentru un ultim atac general în diua de 3 Nov. De 7 dile diua şi nóptea ei bombardéză necontenit fortăréța şi se pretinde, că de la 28 Octomvrie Ruşii nu mai rĕspund.

SCIRILE DILEI.

— 20 Octomvrie v.

Centenarul codului Napoleon. Din Paris se telegrafiéză cu data de 30 Oct. st. n.: In şedința a doua a reuniunei savanților la facultatea de drept din Paris, d-l *Dissescu* a vorbit pentru revisuirea parțială a codului civil frances, dovedind plasticitatea şi superioritatea acestui cod asupra tuturor codurilor esistente. Espunerea d-lui Dissescu a fost ascultată în mod aprobativ de savanțiĭ adunațĭ, şi d-sa a fost viu aplaudat şi felicitat. Numĕroşĭ savanțĭ streinĭ şi francesĭ au ținut discursurĭ călduróse, stavilind clasicismul dreptului frances şi esplicând puterea influinței francese prin spiritul generalisator şi universal al dreptului frances.

S'a reamintit cât de nimerită e definiția lui Montesqieu: „Legea este rațiunea omenéscă, care guvernéză popórele“.

La banchetul, ce s'a dat, d. Dissescu a toastat în onórea geniului juridic frances şi sentimentului de dreptate al Franței. Toastul d-lui Dissescu a stîrnit un mare entusiasm. Multe vocĭ au strigat: „Trăéscă România!“

Ironie. Scriitorul maghiar Mikszáth Kálmán, care representă în dieta ungară cercul Făgăraşului, inculpat de un diar, că ar fi făcut declarațiĭ „nepatriotice“ în darea de sémă, ce a ținut'o dilele aceste înaintea alegĕtorilor sĕi, se rectifică în guvernamentalul „Az Ujság“ spunênd, că el la Făgăraş n'a ținut dare de sémă, ci s'a întreținut numai la masa albă cu alegĕtoriĭ sei, dintre carĭ numai parochul săsesc *Fleischer* a rĕmas nemulțumit cu declarațiile ce le-a făcut, polemisând până la sfîrşit cu dênsul. S'a dus ce e drept d-l Mikszáth şi la Şercaia. unde a petrecut vr'o 10 minute, ținênd alegĕtorilor un scurt discurs, în care a dis între altele, vorbind în figurĭ poetice, că „mantaua mandatului sĕu, scie că e confecționată din voturile alegĕtorilor şi décă ar ajunge la convingerea că între sentimentul sĕu maghiar şi între drepturile ce alcătuesc condiția de esistență a alegĕtorilor sĕi s'ar ivi vr'un conflict — el mai bucuros ar *renunța la mandat*. „Firesce“, continuă Mikszáth, „eu am vorbit unguresce şi vorbirea mea a fost *tălmăcită* aşa după cum a priceput tălmaciul“. Ce a spus tălmaciul asta nu póte s'o scie Mikszáth şi nicĭ nu-l privesce..

Militare. Căpitanul Alexandru Cioban a fost transferat de la reg. nr. 76 de inf. la reg. nr. 12; Maiorul Const. *Lalesco* din reg. 74 a fost înaintat la gradul de locot.-colonel; Locotenentul Dem. *Bardosi* din reg. 26 inf. a fost înaintat la gradul de căpitan; Sublocotenențiĭ Carol *Boldescul* reg. 75; Victor *Negrea* reg. 43 şi Al *Popp* reg. 33 de infanterie la gradul de locotenențĭ. Căpitanul de cl. II de artilerie (Corpsart. reg. nr. 7) I. *Măcelariu* a fost înaintat la rangul de căpitan cl. I.; I. *Lungocea* cadet asp. de ofițer în reservă la div. art. rg. nr. 9 la gradul de sublocotenent; Maiorul auditor Isidor de *Carapancea* la gradul de loc. colonel; Valer *Pop* a fost numit locotenent auditor la tribunalul garnisónei Timişóra; Medicul de reg. cl. II, Dr. Emil *Pop* a fost avansat la cl. I.; Medicul superior Dr. Flaviu *Popu* la gradul dem edic de regiment cl. II.

Un proces sensațional la Budapesta. Sâmbătă s'a început procesul în contra baronului Ernest *Wallburg*, care este acum chelner de cafenea, acusat de falsificare de documente, pentru-că a furat din registrul căsĕtoriilor militare al parochiei Lubiana, două foi cu scop de a înscrie căsătoria morganatică a archiducelui Ernest cu Ana *Skubelits*, mama acusatului. Acesta susține, că este fiul legitim al defunctului archiduce şi decĭ are dreptul la moştenirea luĭ. El declară, că înregistrarea căsătoriei morganatice a archiducelui este autentică. Parochul din Lubiana Zamoyecĭ confirmă, că scrierea de pe foile furate este a fratelui sĕu, fost preot militar, acum mort. El adaugă, că fratele sĕu l'a asigurat că archiducele contractase o căsătorie morganatică. Presidentul tribunalului citesce actul de nascere al acusatului. In acest document este indicat ca tată Carol Walburg, ca mamă contesa Hugonay şi ca naş archiducele Ernest. Acusatul spune că pretinsul Carol Walburg n'a existat nicĭ odată şi că tatăl sĕu e archiducele. Procesul s'a continuat şi Lunĭ.

Țĕran înebunit. Se scrie din Deva: Ioan Ruja, lucrător din Caianelul de jos, a înebunit erĭ subit şi s'a repedit cu o secure la ómenii ce se întorceau de la tîrgul din Deva. Pe unul l'a ucis, pe vr'o şépte i-a rănit grav, ér pe alții uşor. Numai cu mare greutate l'au putut prinde şi face inofensiv. Nenorocitul a fost transportat la spitalul din Deva.

D-l Ioan Lupaş, originar din Sĕlişte şi bursier al fundațiunei Gojdu a depus *„magna cum laude“* doctoratul din sciințele istorice la universitatea din Budapesta. D-l Lupaş obținênd acum o bursă de la consistoriul archidiecesan din Sibiiu, va pleca la Berlin spre a face studii mai aprofundate în specialitatea sa.

La ce grad de îndrăsnélă ajunge câte-o slugă beciznică în urma agitațiilor pressei şoviniste, se vede din următorul cas. Un cantonier de la linia ferată din Porcescĭ, presentându-se la controlă în casarma honvedilor din Sibiiu, trecea pe coridor pe lângă o sală cu uşa deschisă, unde un căpitan ținea şcólă cu recruții românĭ, esplicându-le, firesce, românesce. Audind acésta cantonierul, a strigat în lăuntru: *„Magyarul, százados ur!“* (Unguresce! d-le căpitan!) Cantonierul a fost arestat şi dus în fața conducĕtorului adunării de control, unde i-s'au scos gărgăunii din cap. Curios însĕ, că aicĭ a început sĕ tăgăduéscă ca un laş ticălos.

Păruială. Artistul de Max, care a făcut un turneu în România, alaltă-erĭ la gara din Iaşĭ s'a luat la cértă cu baronul Kapri din Roman pentru un loc din vagon. Cérta a degenerat într'o straşnică păruială. Avênd şi unul şi altul cunoscuțĭ şi prietenĭ la gară, aceştia au intervenit şi cei doi adversarĭ, — când s'a pus trenul în mişcare — şi-au întins mâna.

Scirĭ mĕrunte din România. Guvernul sêrbesc s'a adresat celui românesc în privința modalităților unei visite, pe care regele *Petru al Sêrbiei* are de gând a o face cât mai curênd în capitala României.

— Marchisul *di Rudini*, fostul ministru preşedinte al Italiei, cumnatul ministrului plenipotențiar Beccaria d'Incisa venind din Constantinopol s'a oprit la Bucurescĭ şi a făcut visite la d. ministru-preşedinte D. *Sturdza*, ministrul de esterne *Brătianu* şi la d. I. *Kalinderu*. Rudini va fi primit în audiență la castelul Peleş.

— Arsène *Henry*, fost ministru plenipotențiar al Franței, îşĭ va presenta dilele acestea Regelui la Sinaia, hârtiile de revocare.

Drama din strada Francmasonă. La secția IV a tribunalului Ilfov s'a început judecarea procesului într'o dramă emoționantă. Locotenentul Iliescu a întreținut timp mai îndelungat relațiĭ cu d-ra Elena *Şerbănescu*, având cu dênsa şi o copilă, care actualmente e de 6 anĭ. Locotenentul vrênd sĕ rupă relațiile cu amanta sa, a apelat la un mijloc detestabil făcênd prin intervenția unor comisarĭ de poliție a întroduce pe nenorocita fată în registrul prostituatelor. Elena Şerbănescu de ruşine şi desperare s'a sinucis. Sentința nu s'a pronunțat încă.

FOIELTONUL „GAZ. TRANS.“

Harakiri.*)

„Harakiri“ este un us creat de concepțiunea onórei a unei clase sociale. Acéstă singură esplicare ar puté demonstra pentru-ce unii din scriitorii, carĭ se ocupă cu obiceiurile Japonesilor îşĭ bat joc de acéstă concepțiune ér alții o glorifică drept cea mai înaltă espresiune a unui eroism incomparabil.

Intre duelul nostru şi între Harakiri se pot face unele comparațiunĭ. Ambele obiceiurĭ sunt micĭ petricele din fundamentul, pe care se razimă cea mai puternică columnă, ce apără acoperişul statului. Ambele obiceiurĭ apar cugetătorului nepreocupat şi practic drept nonsensurĭ şi din causa acésta poporul a şi cerut adese-orĭ stîrpirea lor. Statul a admis în ambele casurĭ posibilitatea de a scóte aceste petricele din chiagul acelui fundament, fără a causa vre-o stricăciune, dér a adaus—şi acésta cu drept cuvênt, — că numai acea columnă e bine întărită, a cărei basă remâne neatinsă.

Un diplomat japones a fost nu de mult rechemat de la postul sĕu şi fiind primit în audiență de Mikado şi neputêndu-se în deajuns justifica, a cădut în disgrația Maj. Sale Mikado. In loc ca sĕ urmeze prescriptelor tradițiunii şi sĕ se sinucidă lângă mormintele protopărinților sĕi, diplomatul cădut în disgrație a preferit — a trăi mai departe. Procedura acésta nu i-a ertat-o nicĭ un Japones şi astădĭ încă majoritatea semenilor sĕi îi merg din cale.

„Samuraii“ din vechea Japonie erau argații stăpânilor lor feudalĭ. Stăpânii dispuneau de un mare numĕr de ast-fel de argațĭ şi întreținerea acestora în timp de pace era fórte costisitóre.

Ivindu-se o cértă între doi stăpânĭ feudalĭ, se începu un crâncen rĕsboiŭ, care în tot-déuna se termina cu predarea necondiționată a celui învins. Posesiunile acestuia cădeau natural în mânile biruitorului împreună cu toțĭ Samuraii celui învins. Bieții Samurai ai stăpânului biruit rĕmâneau în casul acesta fără pâne şi deóre-ce noul lor stăpân avea destui argațĭ proprii, pe carĭ trebuia sĕ-i hrănéscă, Samuraii învinşĭ se vedeau necesitațĭ, pentru ca sĕ nu móră de fóme, sĕ-şĭ pună singurĭ capĕt vieții şi acésta o făceau, spintecându-şĭ burta.

Ceea-ce a fost odată o poruncă a stomacului şi a nevoiei, a devenit obiceiŭ prin puterea tradiției: Samuraiul nu trebue sĕ mai trăiéscă după-ce a suferit o înfrîngere séu o ruşine.

Concepția acésta şĭ-a însuşit-o adĭ corpul ofițeresc japones. Impotriva ei se ridicară înainte de rĕsboiŭ straturĭ largĭ ale națiunei japonese. Dér în césul de primejdie vocile acestea au amuțit. Presa din Tokio l'a somat sus şi tare pe „Noghi şovăitorul“ sĕ cuceréscă Port-Arthurul séu sĕ-şĭ spintece burta. Da, obiceiul se rĕspândesce. In rĕsboiul acesta au făcut Harakiri şi sub-ofițerĭ, pentru-ca sĕ nu cadă vii în mânile duşmanului. Ruşii trebue sĕ păzéscă fórte sever pe prisonierii lor ca sĕ nu se spintece singurĭ. Aşa-dér, astădĭ, odată stindardele sale desfăşurate, vedem un popor întreg sub arme pĕtruns de acéstă concepție: Mai presus decât viéța e onórea ostăşéscă! Onórea ostăşéscă însĕ a fost pururea cea mai bună garanție a isbândilor militare. Generalii, carĭ s'au priceput sĕ inspire trupelor lor convingerea, că trebue sĕ învingă orĭ sĕ móră, fórte rar numai au fost bătuțĭ.

Chiar şi Frederic cel Mare a recomandat într'un anumit fel ceea-ce Japonesii numesc Harakiri, atuncĭ când la Leuthen a strigat ofițerilor sĕi: „Vom bate pe duşman, séu nu ne vom mai revedea nicĭ-odată!“ Şi, pentru-că focul care ardea în albaştri ochĭ regalĭ a înflăcărat până şi la cel de pe urmă grenadir-mercenar voința de oțel de a birui séu de a muri, a fost cu putință ca 30.000 de stîrpiturĭ sdrențuite şi istovite pe deasupra prin marşurĭ forțate, sĕ dobóre o armată de două-orĭ mai numĕrósă.

De aceea nicĭ un om cu judecată n'ar trebui sĕ céră guvernului japones ca, prin înlăturarea unui obiceiŭ strămoşesc, sĕ ia trupelor sale măcar un dram din voința lor pururea aplicată de a-şĭ sacrifica viéța pentru o biruință.

*) Estras dintr'un un studiu scris de O. de Gottberg şi apărut într'un numĕr recent al revistei „Die Woche“.

Arhivă incendiată. Diurnistul Bogoczy István a dat foc arhivei tribunalului corecțional din Budapesta cu gândul sĕ nimicéscă nisce acte referitóre la un coleg al sĕu cu numele Horvath, care a stat la gros timp de 6 anĭ şi acum se temea, că i-se va descoperi trecutul şi va fi dat afară din slujbă. Focul s'a stins, Bogoczy a fost arestat.

Ilusionistul Carmellini cunoscut publicului braşovean din representațiile ce le-a dat în alțĭ anĭ, va da Sâmbătă şi Duminecă séra câte o representațiune în sala cea mare a „Redutei". D-l Carmellini a venit din Sibiiu, unde representațiile lui au fost mult apreciate.

Procesele de la Oradea.

Am amintit, că Miercurĭ, Joi şi Vinerĭ din sĕptĕmâna trecută s'au pertractat înaintea curții cu juraţĭ din Oradea-mare procesele de pressă intentate diarului „Tribuna" din Arad, pentru trei articole publicate în acest diar întitulate: „Un fibirĕu nebun", „Tribuna" şi „Desastre". Resultatul e cunoscut: acusatul Sever *Bocu* a fost condamnat la 14 dile închisóre ordinară şi 100 cor. amendă pentru pretinsă „vătĕmare de onóre" comisă împotriva fisolgăbirăului Hadfi ca oficiant public, la 3 lunĭ închisóre de stat şi 500 cor. amendă pentru articolul „Tribuna", ér în procesul „Desastre" acusatul a fost achitat.

Interesantă este fasiunea fisolgăbirĕului *Hadfi* de la Sân-Miclăuşul-mare, din care transpiră ura sa şovinistă. Étă ce a declarat el între altele:

„La 23 Sept. 1903 *episcopul valah* din Arad a sosit la Sân-Miclăuşul-mare, ca sĕ sfințéscă biserica gr. or. valahă de acolo. Considerând importanța evenimentului *din punct de vedere politic maghiar* şi în vederea unei primirĭ demne patriotice maghiare, am convocat pe fruntaşii valahĭ din loc la o consfătuire. I-am făcut atențĭ, ca sĕ nu turbure demnitatea solemnității, prin purtarea tricolorului național valah. Numiții mĭ-au promis, că tricolorul național valah nu va figura la sfințirea bisericei, orĭ la primirea episcopului.

„Spre cea mai mare surprindere a mea însĕ, Valahii nu s'au ţinut de vorbă, ci s'au presentat cu insignii valahe, în urma cărui fapt am căutat sĕ aplic cea mai aspră pedépsă față de tradarea lor.... La tóte localitățile publice și la toțĭ patrioţii de frunte a fost arborat stégul maghiar, la Valahĭ însĕ n'a fost nicĭ unul. Acésta m'a mâhnit într'atâta, încât am fost îndemnat sĕ aplic *pedépsa cea mai aspră posibilă pentru întrebuințarea tricolorului valach.*"

Pedépsa de care vorbesce fibirăul Hadfi a fost: advocatul Dr. Nestor *Opreanu*, preotul Ioan *Popovicĭ* şi învĕțătorul Atanasiu *Lipovan* pedepsiţĭ, ca „instigatorĭ" la câte 2 dile închisóre și 100 cor. amendă în banĭ, ér mai mulţĭ flăcăi românĭ la amende de câte 10 cor.

In discursul sĕu de apĕrare, d-l advocat Dr. I. *Suciu* a arĕtat, că colorile roşu-galben-albastru în forma în care le aplică poporului român din patrie, nu sunt identice cu tricolorul României. Românii useză de colorile lor, carĭ sunt ale Transilvaniei, şi nu este putere pe lume, care sĕ póte stîrpi din inima Românului dragostea pentru acest tricolor.

Apĕrătorul a mai arătat, că la sĕrbătórea Sângeorgiului, Românilor, servitorii advocatului Dr. Oprean au aşedat la pórta acestuia, conform datinei poporale românescĭ, câte-va ramurĭ de brad, pe carĭ erau legate panglice roşii şi vinete. Fisolgăbirĕul Hadfi a îndepărtat prin jandarmĭ acele ramurĭ, a pornit cercetare contra d-lui Oprean, şi de órece s'a dovedit, că dênsul nicĭ nu era atuncĭ acasă, a trebuit sĕ-l achite; a croit însĕ pedepse de câte 15 dile închisóre şi amendĭ în banĭ servitorilor pentru crima „întrebuințărei de tricolor strĕin."

Cu tóte argumentele aduse de apĕrător, acusatul a fost condamnat la 14 dile închisóre ordinară şi la 100 cor. amendă.

Nu cred, că guvernul japones trebue sĕ se témă, că după o mare bătălie perdută întréga armată japonesă va face Harakiri. Acolo, unde ómenii în numĕr mare simt cu toții împreună mâna destinului, unul privesce la celă-lalt, soldatul la şefii sĕi. Şefii vor sci sĕ împărtăşéscă trupelor concepţia lor, că o singură retragere nu este încă o înfrîngere definitivă şi ruşinósă şi vor încerca sĕ-şĭ ia revanş cât mai iute. Pe de altă parte cred, că cunosc destul de bine pe ofiţerii japonesĭ pentru-ca sĕ pot proroci, că numai fórte puţinĭ dintre dênşii ar îndrăsni sĕ se întórcă în patrie ca biruiţĭ.

Ofiţerii şi sub-ofițerii, carĭ au făcut până adĭ Harakiri în cursul acestui rĕsboiŭ, s'au aflat singurĭ séu în numĕr mic la nisce posturĭ singuratice, când au preferat sĕ se spintece decât sĕ cadă în mâna vrăşmaşului. Pe ei nu i-ar fi putut descărca nicĭ o mărturie a obştei, décă s'ar fi lăsat a fi luaţĭ prisonierĭ şi sĕ rĕmâe în viaţă. De aceea au devenit victimele vrednice de milă ale unui princip lăudabil, şi făcênd ca acest principiu sĕ rĕmâe în vigóre, şĭ-au servit póte mai mult patria decât décă şĭ-ar fi păstrat viéța pentru dênsa. *V.*

Centenarul Codului Napoleon.

In 20 Martie 1904 s'au împlinit o sută de anĭ de la promulgarea Codului civil a Francesilor, numit şi Codul Napoleon. Naţiunea francesă şi împreună cu dênsa întréga lume civilisată a serbat în 27 Octomvrie a. c. la Paris oficios acest centenar.

Codicele acesta născut în marea revoluție francesă şĭ-a primit botezul de foc sub Napoleon cel Mare. Este prima ideiă întrupată din chaosul revoluției. Deja constituția din 1791 a promis, că *„il sera fait un code de lois civiles commun à tout le royaume"*, dér numai Conventul național s'a apucat de lucru designând o comisiune spre elaborarea planului. Referentul acestei comisiunĭ, Cambacérès, a presentat în August 1793 primul proiect Conventului care însĕ nu l'a aprobat, fiind-că i-a părut prea puţin radical. Nereuşind o nouă încercare, după întroducerea consulatului s'au luat şi a treia óră mĕsurile necesare spre îndeplinirea operatului început. Devotamentul consulului prim părea că va asigura de astădată succesul. El încredință lucrarea celor mai marĭ juriştĭ ai Franței: Tronchet, Portalis, Bigot de Préameneau şi Maleville, carĭ împărțind materialul între ei, în decurs de patru lunĭ, pregătiră proiectul. Acesta a fost predat spre esaminare curţilor de apel şi curții de casaţiune, în fine consiliului de stat, la a cărui pertractărĭ a luat parte şi Napoleon însuşĭ. După aceea l'au presentat titul de titul, împreună cu motivele, corpului legislativ. Însĕ acesta, la propunerea tribunalului, a respins titulul prim şi findcă pe al doilea încă 'l amenința aceeaşĭ sórte, guvernul în Ianuar 1802 a retras proiectul.

In 1804 l'a presentat din nou, acum ultima óră, căcĭ 'l primiră făr' a face oposiție. Opul intreg fù promulgat prin o lege din 30 vêntóse XII (20 Martie 1804) sub numele de „Code civil des Françaises". In anul 1807 devenind Napoleon împĕrat i-s'a dat numele de „Code Napoléon", în semn de recunoscință pentru zelul desvoltat de dênsul în conducerea codificațiunii. Oratorul care a înaintat corpului legislativ proiectul de lege privitor la schimbarea numirei esclamă astfel: *„Qu 'il me soit permis d'admirer avec vous ce mortel extraordinaire qui, destiné par le ciel pour fonder et régénérer des empires, sait employer à la fois et avec un génie également transcendant, les secours de la religion, la force des armes, les profondes conceptions de la politique, le perfectionnement des lois civiles."* [1])

Codul e împărțit în trei cărțĭ, căror le servesce drept întroducere un titul preliminar. Cartea primă tracteză despre persóne, a doua despre bunurĭ şi despre osebitele modificaţiunĭ ale proprietății, a treia despre diferitele modurĭ prin carĭ se dobêndesce proprietatea. Materialul cuprins în el este în mare parte cules din dreptul în vigóre pe atuncĭ în Franța. Insĕ conform disposiţiunilor legei de promulgare, vechile isvóre ale dreptului civil: dreptul roman, usul şi ordonanţele nu pot fi luate în considerare numai ca mijloc de interpretaţiune, afară de casurile în carĭ codul însuşĭ se provócă la ele.

Ce privesce valórea acestei codificațiunĭ, ea este pentru Franța obiect de mândrie națională şi de pietate. *„C'est, si je puis m'exprimer ainsi, une espèce d'arche sainte par laquelle nous donnerons aux peuples voisins l'exemple d'un respect religieux."* [2]) Codul civil frances e primul în felul sĕu. Geniul creator al Francesilor s'a manifestat splendid. El a adus la îndeplinire aceea ce Roma n'a ajuns sĕ încerce şi Iustinian a resolvat numai pe jumĕtate: A creat primul sistem general al dreptului privat îmbrăcându-l într'o limbă precisă, logică şi clară. Tot-odată pătruns de ideile politice ale timpului, a contribuit în locul prim la valorarea resultatelor eluptate de revoluţie, cu deosebire la unificarea dreptului privat, până atuncĭ prada luptelor de clase. Ér când după trei anĭ, guvernamentul consular a fost înlocuit cu cel imperial: codul civil, care a fost legea particulară a Franţei, pornind în urma vulturilor cuceritorĭ ai lui Napoleon, a devenit legea comună a popórelor din Europa centrală, a străbătut mai târdiu şi în Orientul Europei la poporul român dincolo de munțĭ, unde a fost decretat la 20 Noemvrie 1864, promulgat la 4 Decemvrie 1864 şi pus în lucrare la 1 Decemvrie 1865.

Petre N. Foruţiu.

---

[1]) Sĕ-mĭ fie permis a admira împreună cu Dv. pe muritorul extraordinar care destinat de ceriŭ sĕ întemeieze şi regenereze împĕrății, scie sĕ aplice de-odată şi cu un geniu de-opotrivă transcendent, sprijinul religiunei, forța armelor, concepţiile profunde ale politicei şi perfecționarea legilor civile.

Code Napoléon, nouvelle édition. Avec les motifs, présentés au corps législatif par les orateurs du consiel d'état. Dessau et Leipzig, chez Geoy Voss 1808 pag. VI.

[2]) Este, décă pot a mĕ esprima, aşa un fel de chivot sfânt prin care vom da popórelor vecine exemplul unul respect religios Ibid. pg. IV.

Bibliografie.

A apărut:

I. C. *Fanțu:* **Curs complet de corespondența comercială** cu esplicarea terminilor comercialĭ. Ediția a dóua prelucrată şi augmentată I-XI+322 pagine. Tipografia A. Mureşianu. Acéstă carte scrisă în serviciul comerciului şi în special pentru băncile nóstre, apare acum prelucrată fundamental şi adausă cu 4 colĭ de tipar. S'a ţinut cont de o limbă mai potrivită şi s'a căutat a-se unifica — după putință — limbagiul comercial întrebuințat în cassele marĭ comerciale din România. S'a adaus mai departe o terminologie comercială *conținĕnd peste 500 de terminĭ comercialĭ și financiarĭ*, cu esplicările de lipsă. Sperăm că publicaţia de față va contribui mult la unificarea stilului şi al terminilor comercialĭ, carĭ până acum în mare parte erau nepreciṣĭ, coruptĭ şi rĕu întrebuinţaţĭ. Credem, că băncile nóstre vor sci apreţia acéstă publicaţiune şi o vor sprijini cu tótă căldura. De vîndare se află la *librăria archidiecesană în Sibiiu*, la *tipografia A. Mureşianu* şi la libraria *Ciurcu în Braşov* cu preţul netto (adecă cu porto cu tot) de *cor. 3.50*, ér pentru România *Lei 4.*

„Caractere morale". Acéstă carte atât de instruitivă, bine scrisă şi folositóre, mai ales pentru tinerimea din şcólele medii, scrisă de reposatul profesor de limba română Ioan Popea dela gimnasiul nostru din Braşov se găsesce la librăriile şi la tipografia nóstre din Braşov precum şi la celelalte librării române din ţéră şi este una din cele mai potrivite cărţi pentru premii. Dér nu numai pentru băeţi, ci şi pentru fete acéstă carte este de mare preţ pentru înmulţirea cunoscinţelor şi formarea caracterului lor.

Atragem atențiunea cetitorilor noştri, că la dorința vĕduvei autorului reposat, acéstă carte se vinde cu prețul moderat de 2 coróne esemplarul (plus 20 banĭ porto).

— **Duett**, roman de Conan *Dovle*, tradus (în limba română) de Dr. *Victor Onişor*. Bistrița. Tipografia G. Matheiŭ 1905. Un roman bun din literatura englesă. Cu aceste puţine cuvinte traducĕtorul arată însemnătatea cărții sale, mai spunênd, că a tradus'o la îndemnul soției sale, care i-a fost colaboratóre. Cartea (8^0 mare) care se estinde pe 291 paginĭ, costă 1 corónă 60 banĭ esemplarul.

ULTIME SCIRI.

Madrid, 2 Noemvrie. Camera a aprobat o moţiune acceptată şi de minoritate, în virtutea căreia deputaţii urmăriţĭ pentru scandalurile de alaltăerĭ, vor fi deferiţĭ Curţii de casaţie, care le va judeca procesul. Sesiunea s'a închis. Se crede, că situaţia lui Maura s'a întărit.

Belgrad, 2 Noemvrie. Regele Petru s'a întors erĭ séra de la Sofia.

Berlin, 2 Noemvrie. Se svonesce că consiliul federal ar fi decis că regenţa contelui Leopold de Lippe-Bisterfeld este întemeiată pe drept. Celelalte cestiunĭ litigióse se vor tranşa prin un tribunal arbitral presidat de un suveran.

Paris, 2 Noemvrie. Vadacard, secretarul Marelui Orient al francmasonilor a dat în judecată pe deputatul Guyot de Villeneuve, acusându-l că i-a furat diferite acte. (Procesul acesta este în legătură cu destăinuirile lui „Figaro" despre delaţiunile francmasonilor asupra ofiţerilor bănuiţĭ de clericalism şi monarchism şi carĭ au sdrobit multor ofiţerĭ cariera.)

Varşovia, 2 Noemvrie. O deputaţiune de Polonesĭ s'a presentat erĭ la ministrul instrucţiunei publice, cerênd îndulcirea condiţiunilor pentru deschiderea de şcolĭ private şi dreptul de a preda istoria şi geografia în limba polonesă. Ministrul a rĕspuns că se va înţelege cu colegul sĕu de la interne.

Mukden, 2 Noemvrie. Japonesii au întreţinut tótă diua o canonadă viuă atacând mai multe puncte ale posiţiunilor rusescĭ. Ei au fost respinşi însĕ cu marĭ pierderĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Abonamente la **„Gazeta Transilvaniei"** se pot face orĭ şi când pe timp mai indelungat séu lunare.